

Władysław Kolek

1914 – 1992

Prof. Władysław Kolek pochodził ze Słotwiny k. Brzeska, gdzie urodził się 23 maja 1914 r. jako syn Antoniego i Anny z domu Serwin. Wykształcenie średnie uzyskał w Brzesku. Tam w roku 1932 ukończył liceum humanistyczne. Bezpośrednio po maturze rozpoczął studia na Oddziale Elektrycznym Wydziału Mechanicznego Politechniki Lwowskiej. Dyplom inżyniera-elektryka z wynikiem bardzo dobrym uzyskał w 1937 r. W tym roku odbył też praktyki zawodowe – najpierw kilkutygodniową w elektrowniach Paryża, a później w Zakładach Elektrycznych ŚLĄŻEL w Katowicach. Następnie – jeszcze w 1937 r. – rozpoczął służbę wojskową w szkole podchorążych Wojsk Łączności w Zgierzu, którą zakończył odebraniem przydziału (na wypadek wojny) do pułku radiotelegraficznego w Warszawie.

W 1938 r. został starszym asystentem prof. K. Idaszewskiego w Katedrze Maszyn Elektrycznych Politechniki Lwowskiej.

W 1939 r. wziął udział w wojnie. Ogarnięty przez wojska sowieckie dostał się do niewoli, ale zdążył z niej zbiec jeszcze przed przemieszczeniem jeńców na wschód do stałych obozów, co niewątpliwie uratowało mu życie.

W 1940 roku podjął pracę w zorganizowanym przez władze sowieckie Lwowskim Politechnicznym Instytucie jako asystent Katedry Maszyn Elektrycznych. Prowadził różnorodne zajęcia, jak wykłady dla kilku specjalności, laboratoria maszyn elektrycznych, czy projektowanie maszyn. Przed wybuchem wojny z Niemcami zdążył jeszcze odbyć praktykę w czołowej sowieckiej fabryce maszyn elektrycznych CHEMZ w Charkowie.

W okresie okupacji niemieckiej pracował w Lwowskiej Sieci Okręgowej, najpierw przy projektowaniu linii wysokiego napięcia 110 kV Lwów-Borysław, a następnie przy jej eksploatacji. W 1942 r. podjął pracę dydaktyczną w zorganizowanej przez Niemców Szkole pomaturalnej Technische Fachkurse stanowiącą wówczas nieoficjalnie namiastkę Politechniki. Był asystentem prof. Idaszewskiego w zakresie maszyn elektrycznych, ale wykładał też technikę wysokich napięć, był zatrudniony przez firmę Siemens jako kierownik działu wysokonapięciowego.

W 1944 r. – po ponownym zajęciu Lwowa przez Armię Czerwoną – powrócił do pracy w Lwowskim Politechnicznym Instytucie czyli Politechnice Lwowskiej. Prowadził wykłady, kierował laboratorium, nauczał projektowania maszyn elektrycznych. Na początku 1945 r. w ramach tzw. „repatriacji” znalazł się w Krakowie, z „przydziałem” do tworzonej Politechniki Śląskiej w Gliwicach. W pierwszym półroczu 1945 r. prowadził zajęcia dydaktyczne w Krakowie (AGH) i w Gliwicach, gdzie uczestniczył w uruchomieniu Górnośląskiej Energetyki. Przez cały czas utrzymywał ścisłe kontakty ze swoim mistrzem – profesorem K. Idaszewskim. W momencie podjęcia przez prof. Idaszewskiego decyzji o przejściu na Politechnikę Wrocławską (lipiec 1945 r.) pospieszył za nim. Był jednym z pierwszych pionierów zabezpieczających i uruchamiających wrocławskie laboratorium elektromaszynowe i pomiarowe. Przecierał również drogi rozwoju kadry akademickiej. Jako

pierwszy po 1945 r. obronił na Politechnice Wrocławskiej rozprawę doktorską. Należał do „niespokojnych duchów naukowych”. Równoległe z pracą we Wrocławiu podejmował różne zadania w Gliwicach i Krakowie, by w końcu ustabilizować się jako profesor zwyczajny w AGH.

Swój stosunkowo krótki pobyt we Wrocławiu zaznaczył położeniem podwalin pod Szkołę Naukową Maszy Elektrycznych. Dzieło to kontynuował znakomicie prof. Paweł Nowacki, a zrealizował ostatecznie prof. Andrzej Kordecki.

Prof. Władysław Kołek w ciągu swego bardzo pracowitego życia został promotorem aż 30 doktorów nauk technicznych. Ślady jego działalności naukowej i dydaktycznej łatwo znaleźć w trzech wyższych uczelniach: Krakowskiej AGH oraz Politechnice Wrocławskiej i Śląskiej.

Opracował: Zbigniew Pohl

Wrocław, październik 2009

Źródła:

1. Protokoły z posiedzeń Rady Wydziału Mechaniczno-Elektrotechnicznego Politechniki i Uniwersytetu we Wrocławiu z lat 1946-50. Archiwum Politechniki Wrocławskiej.
2. Biogram opracowany przez prof. J. Hickiewicza w książce: Polacy zasłużeni dla elektryki. Polskie Towarzystwo Elektrotechniki Teoretycznej i stosowanej. Warszawa-Gliwice-Opole 2009.